

Alkoholi

Yleistä

Alkoholilain tavoitteena on alkoholista aiheutuvien haittojen ja vaurioiden torjuminen, johon pyritään alkoholin kulutusta ohjaamalla sekä myös rajoittamalla alkoholijuomien saatavuutta ja käyttöä (Alkoholilaki 1 §). Esimerkiksi alkoholin juomatyyppistä riippuva verotus ja erilaiset tuontirajoitukset ovat tällaisia ohjauskeinoja.

Tullilaitoksen tehtävänä on alkoholiveron perinnän lisäksi toteuttaa erilaisia valvonta- ja tarkastustoimia alkoholin kuljetuksessa, maahantuonnissa ja maastaviennissä.

Määrittelyt

Tuonti

Tavaran tuonti yhteisöstä tai kolmansista maista vapaaseen liikkeeseen tai varastoitavaksi joko verollisessa tai verottomassa varastossa Suomessa.

Vienti

Tavaran vienti yhteisöön, kolmansiin maihin, verottomaan myyntiin tai muonitukseen.

Kauttakuljetus

Tavaran toimitus yhteisömaasta tai kolmannesta maasta tulli- tai vapaavaraston kautta edelleen joko yhteisöön tai kolmansiin maihin, samoin kuin kauttakuljetus ilman välivarastointia.

Varastointi

Tavaran varastointi Suomessa joko verottomassa tai verollisessa varastossa. Tulli- tai vapaavarastossa varastoitaessa alkoholia ei katsota maahantuoduksi.

Kaupallinen käyttö

Alkoholin käyttö omassa tuotannossa, valmistus tai myynti.

Ei-kaupallinen käyttö

Oma käyttö, käyttö liikelahjana tai omassa edustuksessa. Tuotteesta ei tällöin peritä maksua käyttöön otettaessa.

Alkoholijuomien tukkumyynti

Alkoholijuoman myynti alkoholijärjestelmään kuuluvalle luvanhaltijalle, vientiin, verottomaan myyntiin tai muonitukseen.

Virallinen analyysi

EU:n hyväksymän viinialan laboratorion antama analyysitulokset. Esimerkiksi uudelta alkoholijuomalta vaadittava ensivalvontatodistus sisältää juomatyyppiltä vaadittavat viralliset analyysit. Viinin kolmasmaatuonnissa analyysitodistus on joko tulliasiakirja VI 1:ssä tai se on erillinen vastaavat tiedot sisältävä todistus.

Ei-kaupallinen maahantuonti

Alkoholijuomat

Alkoholijuoman tilaaminen omaan ei-kaupalliseen käyttöön ei edellytä lupaa. Maahantuojan tulee maksaa juomasta säädetty alkoholijuomavero ja juomapakkauksvero. Alkoholijuomavero määräytyy juomatyyppittäin verotaulukon mukaan, juomapakkauksvero on kiinteä 51 senttiä litralta, kun alkoholipakkaus ei kuulu mihinkään Suomessa hyväksytyyn palautusjärjestelmään.

Yhteisön alueelta tilattaessa maahantuojan on velvollisuus tuotteet vastaanotettuaan tehdä veroilmoitus ja maksaa verot laissa säädetyissä määrärajoissa. Jos on kysymys yhteistilauksesta, tulee tilaajat olla nimettyinä ennakkoselvitystä tehtäessä. Alkoholijuoman väkevyys voi olla korkeintaan 80 tilavuusprosenttia.

Väkiiviina ja alkoholivalmiste

Väkiiviinan maahantuonti edellyttää aina maahantuontilupaa tai käyttöilupaa. Lievästi denaturoitua etanolia tai alkoholivalmistetta, joka koostumukseltaan vastaa alkoholijuomaa tai jota muutoin voi olettaa käytettävän huomattavassa määrin päihtymystarkoituksiin saa tuoda maahan vain se, jolla on alkoholivalmisteen tukkumyynti- tai käyttö lupa.

Vahvasti denaturoitua alkoholivalmistetta sen sijaan saa tuoda maahan ilman erillistä lupaa.

Maahantuontikiellot

Suomessa asuva henkilö, joka muutoin kuin lentoliikenteessä saapuu maahan Euroopan talousalueen ulkopuolelta ja jonka matka on kestänyt enintään 20 tuntia, ei saa tuoda maahan alkoholijuomia.

Euroopan talousalueen ulkopuolella asuva henkilö, joka muutoin kuin lentoliikenteessä saapuu maahan Euroopan talousalueen ulkopuolelta ja jonka muu kuin kauttakulkuun liittyvä oleskelu Suomessa kestää enintään kolme vuorokautta, ei saa tuoda maahan alkoholijuomia.

Kaupallinen maahantuonti

Alkoholijuoma

Maahantuontilupaa ei tarvita, mutta maahantuojan tulee esittää voimassa oleva alkoholijuomien valmistus-, tukkumyynti-, vähittäismyynti- tai anniskelulupa. Tukkumyyntilupa oikeuttaa myyntiin luvanhaltijoille ja vientiin, vähittäismyynti- ja anniskelulupa oikeuttavat maahantuontiin yrityksen omaa myyntiä tai anniskelua varten. Lupa on esitettävä tullille maahantuonnin yhteydessä. Luvan voimassaolon tulli voi tarkistaa STTV:n internetissä olevasta luparekisteristä (luparekisteri).

Luonnonmukaiseen (luomu-) tuotantotapaan viittaavat merkinnät

Luomuvalvonnasta ja sen valvontamenettelyistä säädetään neuvoston asetuksessa (ETY) 2092/91. Jos kolmansista maista maahantuotavassa alkoholijuomassa on luomumerkintöjä (myös bio-, eko-, organic- ym. merkinnät), on maahantuojan esitettävä alkuperäinen asianmukainen luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden tuontitodistus (komission asetus (EY) N:o 1788/2001, sovelletaan 1.7.2002 alkaen) maahantuontiasiakirjoissa. Eu:n ulkopuoliset maat, joista saa tuoda luomutuotteita ovat: Argentiina, Australia, Israel, Sveitsi, Tshekin tasavalta, Unkari. Muista kolmansista maista tuotavilta tuotteilta (myös alkoholijuomilta) vaaditaan lisäksi Elintarvikeviraston lupa.

Väkiviina ja alkoholivalmiste

Jos maahantuojana on elinkeinonharjoittaja, jolla on Tuotevalvontakeskuksen myöntämä väkiviinan maahantuontilupa tai alkoholilain 17 §:ssä tarkoitettu käyttö lupa, on hän oikeutettu maahantuontiin. Käyttöluvan haltijan on tullut tehdä Tuotevalvonta-keskukselle ilmoitus maahantuonnista.

Vahvasti denaturoitu alkoholivalmiste

Vahvasti denaturoitu alkoholivalmiste ei edellytä maahantuontilupaa.

Viinin maahantuonti

Tuotaessa viiniä tai rypälemehua EU:n ulkopuolelta vaaditaan viinintuottajamaan asianomaisen viranomaisen vahvistama VI 1 -asiakirja tai jälleenviennissä asianomaisen yhteisömaan VI 1 -asiakirjan perusteella vahvistama VI 2 -asiakirja.

Tuotaessa viiniä ja rypälemehua yhteisön ulkopuolelta tarvitaan erityinen viinintuottajamaan asianomaisen viranomaisen vahvistama asiakirja.

Tämä VI 1 -asiakirja on todistus tuotteen koostumuksesta, alkoholipitoisuudesta ja siitä, onko tuote tarkoitettu sellaisenaan nautittavaksi. Asiakirja seuraa tavaran mukana ja se on liitettävä tullausasiakirjoihin. Tulli tekee vaadittavat merkinnät VI 1-asiakirjaan ja palauttaa sen tuojalle, jonka on säilytettävä asiakirjaa viisi vuotta.

Asiakirja koostuu:

- alkuperämaan valtuutetun viranomaisen todistuksesta (certificate). Siinä todistetaan, että tuote vastaa alkuperämaan tuotantoa ja markkinointia koskevia sääntöjä ja että sellaisenaan kuluttajalle tarkoitetun tuotteen valmistuksessa on käytetty ainoastaan yhteisön säädöksissä sallittuja menetelmiä
- Kyseisen maan virallisen laboratorion antamasta määrittelyselosteosasta, analyysiraportista (analysis report).

Mikäli ei ole saatavissa tuotteen alkuperämaan laboratorion laatimaa analyysiraporttia, hyväksytään vastaava EU-maiden virallisten laboratoriodien tekemä analyysi

Virallinen, EU:n hyväksymän laboratorion, analyysitodistus on seurattava lähetystä ja se on tuotetta ensimmäistä kertaa maahantuotaessa esitettävä STTV:lle.

Luettelo kolmansien maiden viranomaisista ja virallisista laboratorioista julkaistaan aika-ajoin yhteisön virallisessa lehdessä (saatavana myös: Tullihallitus, tarkastusyksikkö). Suomessa virallinen laboratorio on Alkoholintarkastuslaboratorio (ACL) PL 33, 01301 Vantaa, puh. (09) 576 576.

VI 1 -asiakirjaa koskevista vaatimuksista on olemassa tiettyjä poikkeuksia:

- Sitä ei vaadita, mikäli tuotteet ovat pienissä säiliöissä ja niitä kuljetetaan rajoitettuja määriä
- Asiakirjaa ei vaadita myöskään tuotaessa viiniä (tai rypälemehua) maista joiden kokonaistuonti yhteisöön on vähäistä, alle 1000 hl vuodessa (Kanada, Iran, Libanon, Kiina, Taiwan, Intia, San Marino)

Väkiviinan kauttakuljetus

Väkiviinan kauttakuljetuksessa maahantuonti- tai käyttö lupaa ei tarvita, jos tullille on ilmoitettu tavaraa tuotaessa sen kuljettamisesta Suomen tullialueen kautta toiseen maahan (Alkoholilaki 8 §).

Alkoholijuoman ja väkiviinan maastavienti

Alkoholilain mukaan se, joka tuo maahan tai vie maasta alkoholijuomia tai väkiviinaa kaupallisessa tarkoituksessa, on velvollinen ennen toiminnan aloittamista tekemään Tuotevalvontakeskukselle ilmoituksen toimimisestaan maahantuojana tai maastaviejänä.

Alkoholijuoman ja väkiviinan valmistus- ja tukkumyyntiluvan haltijat kuuluvat Tuotevalvontakeskuksen raportointijärjestelmään, joka velvoittaa ilmoittamaan kuukausittain kaikki toimitukset, myös vienti.

Jos muu kuin raportointijärjestelmään kuuluva luvan haltija vie alkoholijuomaa kaupallisessa tarkoituksessa maasta, tulee viennistä tehdä ennakoilmoitus Tuotevalvontakeskukselle.

Alkoholijuoman kotivalmistustarvikkeet ja laitteet

Kotitaloudessa saa alkoholikäymisen avulla valmistaa mietoja alkoholijuomia yksityiseen käyttöön muussa kuin myyntitarkoituksessa (Alkoholilaki 4§). Asetus alkoholijuomista ja väkiviinasta 5 §:ssä määrittellään sallitut raaka-aineet:

Olut:

mallastettu tai mallastamaton vilja tai niistä valmistetut tuotteet, vierre tai vierreute sekä sokerivalmisteet

Muut juomat kuin olut:

tuoreet tai kuivatut hedelmät, marjat, rypäleet, raparperi tai aromia antavat kasvinosat. Ei kuitenkaan vilja tai viljavalmisteet. Huomattavaa on etteivät

erilliset aromit tai valmistusaineisiin eri menetelmin lisätyt aromit tai aromivalmisteet ole sallittuja. Mehut, mehutiivisteet eivätkä uutteen ole myöskään sallittuja.

Alkoholijuoman ja väkiviinan valmistukseen soveliaiden kojeiden tai niiden osien maahantuontia valvoo Tuotevalvontakeskus. Jos on syytä epäillä laitonta toimintaa, tulee maahantuonnista ilmoittaa Tuotevalvontakeskukselle (puh. (09) 3967 2754).

Sovellettava lainsäädäntö

- Alkoholilaki 1143/1994
- Asetus alkoholivalmisteista ja denaturoimisesta 1345/1994
- Sosiaali- ja terveysministeriön päätös vahvasti denaturoidun etanolin valmistamisessa käytettävistä denaturoimisaineista 893/1995